הלכתא למשיחא בדף היומי
מסכת מנחות

תוכן עניינים

א. זה הכלל כל הקומץ [או] נותן בכלי המוליך המקטיר לאכול דבר שדרכו לאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר חוץ למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פיגול וחייבין עליו כרת ובלבד שיקריב המתיר כמצותו.....2

ב. כיצד קרב המתיר כמצותו קמץ בשתיקה נתן בכלי ... חוץ לזמנו או שקמץ חוץ לזמנו נתן בכלי ... בשתיקה ... זהו שקרב המתיר כמצותו 3

ג. כיצד לא קרב המתיר כמצותו קמץ חוץ למקומו נתן בכלי והוליך והקטיר חוץ ... מנחת חוטא ומנחת קנאות שקמצן שלא לשמן נתן בכלי ... חוץ לזמנו ... זהו שלא קרב המתיר כמצותו 3

ד. לאכול כזית בחוץ כזית למחר כזית למחר כזית בחוץ כחצי זית בחוץ כחצי זית למחר כחצי זית למחר כחצי זית בחוץ פסול ואין בו כרת.....4

ה. שירים שחסרו בין קמיצה להקטרה מקטיר קומץ עליהן וקיימא לן דאותן שירים אסורים באכילה.....5

ו. מהו דתיהני להו הקטרה למיקבעינהו בפיגול ולפקינהו מידי מעילה.....6

ז. זריקה מועלת ליוצא.....7

ח. הקומץ והלבונה והקטרת ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים שהקריב מאחת מהן כזית בחוץ חייב 9

ט. הקומץ והלבונה שהקריב את אחד מהן בחוץ 10

י. קדש קדשים הוא שאם נפרסה אחת מהן חלותיה כולן פסולות הא יצאת הני דאיכא גוואי כשרות 10

יא. לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית כשר שאין אכילה והקטרה מצטרפין..11

יב. הקומץ את המנחה לאכול דבר שאין דרכו לאכול ולהקטיר דבר שאין דרכו להקטיר כשר 12

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu

הלכתא למשיחא בדף היומי
מסכת מנחות

דף יב.

א. זה הכלל כל הקומץ [או] נותן בכלי המוליך המקטיר לאכול דבר שדרכו לאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר חוץ למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פיגול וחייבין עליו כרת ובלבד שיקריב המתיר כמצותו

כבר התבאר במסכת זבחים דף יג: ולעיל דף יא: שהמנחות הנקמצות[1] יש בהם ארבע עבודות כמו בקרבן בהמה ונפסלות במחשבה בארבעה דברים בקמיצה, ובנתינת הקומץ בכלי שרת, ובהולכת הקומץ למזבח, ובזריקתו על האש.

הקמיצה[2] הוא במקום שחיטה בבהמה.

ואחר כך צריך ליתן הקומץ והלבונה בכלי שרת זה נגד קבלה בבהמה.

ואחר כך מוליך את הקומץ והלבונה למזבח וזה הולכה.

ומקטיר הקומץ הלבונה על המזבח זה נגד זריקת הדם בבהמה, ובארבע עבודות אלו מפגלין.

לפיכך הקומץ את המנחה או נותנה בכלי או מוליכה למזבח או מקטירה לאכול שיריה בחוץ פסול ואין בו כרת לאכול למחר פיגול וחייבין עליו כרת.

וכן להקטיר כזית מקומצה ולבונתה בחוץ פסול ואין בו כרת למחר פגול וחייבין עליו כרת.

ומכיון שמביא הסולת עם הלבונה, ואחר כך מלקט הלבונה לצד אחד, וקומץ מן הסולת לבדו ונותן את הקומץ לכלי שרת, ומלקט את הלבונה ונותנה על הקומץ שבכלי ומוליכו למזבח וזורקו לאישים, א"כ בשלוש עבודות היינו

---

[1] רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יג הלכה ד ו

[2] מנחת חינוך קמד אות ט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLll7K9ciPjB873YPB8kBu

נתינה לכלי שרת והולכה והקטרה היו שניהם ביחד קומץ ולבונה. ואם חישב לאכול השיריים למחר, או להקטיר קומצה למחר, או להקטיר לבונה למחר פיגל.

ב. כיצד קרב המתיר כמצותו קמץ בשתיקה נתן בכלי ... חוץ לזמנו או שקמץ חוץ לזמנו נתן בכלי ... בשתיקה ... זהו שקרב המתיר כמצותו

כבר התבאר בזבחים דף יג: שאין שייך פיגול[3] אלא שקרב המתיר כמצותו כלומר בשלא עירב עם מחשבת הזמן מחשבה אחרת, אבל אם עירב מחשבת מקום בכל הקרבנות, או מחשבת שינוי השם בפסח ובחטאת עם מחשבת הזמן, הקרבן פסול ואינו פיגול. וכדרך שיבואר להלן.

כיצד, קרב כמצותו כשחשב בארבע עבודות מחשבת הזמן, או שהיתה מחשבתו באחת מארבעתן מחשבת הזמן ובשאר העבודות היתה מחשבתו נכונה או לא היתה שם מחשבה כלל בשאר העבודות, הרי זה פיגול.

ג. כיצד לא קרב המתיר כמצותו קמץ חוץ למקומו נתן בכלי והוליך והקטיר חוץ ... מנחת חוטא ומנחת קנאות שקמצן שלא לשמן נתן בכלי ... חוץ לזמנו ... זהו שלא קרב המתיר כמצותו

עוד התבאר שם שאין שייך פיגול אם לא קרב המתיר כמצותו[4] כלומר בשלא עירב עם מחשבת הזמן מחשבה אחרת, אבל אם עירב מחשבת מקום בכל המנחות, או מחשבת שינוי השם במנחת חוטא ומנחת קנאות עם מחשבת הזמן, המנחה פסולה ואינה פגול.

---

[3] רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק טז הלכה א
[4] רמב"ם שם פרק טז הלכה א

אבל אם חשב מחשבת פסול אפילו אחר מחשבת הפגול הרי זה פסול ולא פגול.

כיצד קמץ במחשבת הזמן ושאר עבודות המחשבת המקום, או שקמץ במחשבת המקום ושאר עבודות במחשבת הזמן, הרי זה אינו פיגול אלא פסול בלבד[5].

וכן מנחת קנאות ומהחת חוטא שקמץ בשינוי השם ושאר עבודות במחשבת הזמן, או שקמץ במחשבת הזמן ושאר עבודות במחשבת שינוי השם, אין זה פיגול אלא פסול.

ד. לאכול כזית בחוץ כזית למחר כזית למחר כזית בחוץ כחצי זית בחוץ כחצי זית למחר כחצי זית למחר כחצי זית בחוץ פסול ואין בו כרת

עוד התבאר שם ושם דף סד: המחשב באחת[6] מארבע העבודות או בכולם לאכול כזית מדבר הראוי לאכילה בחוץ וכזית למחר, או כזית למחר וכזית בחוץ, או כחצי זית בחוץ וכחצי זית למחר, או כחצי זית למחר וכחצי זית בחוץ, הרי המנחה פסולה ואינו פיגול. שעירוב מחשבה שאינה פיגול פסול ואינו פיגול, בין שבאה קודם מחשבת פיגול ובין שבאה אח"כ[7].

וכן אם עירב המחשבה בהקטרה הרי זה פסול ואינו פיגול.

---

[5] ונראה פשוט דאם חישב מחשבת הזמן באיזו עבודה כגון בשחיטה, שאם יגמור העבודות יהיה פיגול, אסור לזרוק לגמור העבודה וצריך שישפוך הדם ולא יזרקנו על המזבח כלל, דאסור לזרוק פסול על המזבח. (מנחת חינוך שם אות ד).

[6] רמב"ם שם הלכה ב, וערוך השולחן העתיד סי' קנא סעי' ד

[7] היינו שחשב להקטיר כזית בחוץ וכזית למחר או כזית למחר וכזית בחוץ או חצי זית למחר וחצי זית בחוץ. או י"ל דמיירי שחשב לאכול כזית למחר ולהקטיר כזית בחוץ דאתי מחשבת הקטרה ומפקא מידי מחשבת אכילה. ומקור דינים אלו אף שאינם מבוארים במשנה מ"מ הדין דין אמת ונכון בסברא כיון דמחשבת הקטרה שוה לכל מילי למחשבת אכילה לענין אקבועי בפגול ה"נ דמהני לאפקועי מידי פיגול והם מבוארים ג"כ בתוספתא פ"ב דזבחים הר המוריה שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu

ה. שירים שחסרו בין קמיצה להקטרה מקטיר קומץ עליהן וקיימא לן דאותן שירים אסורים באכילה

כבר התבאר במסכת יומא דף מז: ולעיל דף ח: שאם קמץ את המנחה[8] ואחר כך נטמאו שיריה כולן או יצאו חוץ לעזרה, או שנפסל שנגע בטבול יום, או נשרפו או אבדו[9] לא יקטיר הקומץ ואם הקטיר הורצה, וי"א[10] שאם נשרפו שירי מנחה או אבדו בין קמיצה להקטרה אף בדיעבד לא הורצה, בהקטרה.

אולם השירים אסורים באכילה בין בטומאה בין בפסול בין באבידה כמו שיתבאר להלן.

ובמנחת ציבור[11] אם נטמאו השיריים או נפסלו לאחר קמיצה ,אפילו בפסול יוצא, מותר להקטיר את הקומץ לכתחילה. אך אם נשרף או נאבד, אין להקטיר ודינה כיחיד.

ואם נשאר מעט מן השירים בכשרותן, יקטיר הקומץ ואותן השירים שנשארו אסורין באכילה[12].

---

[8] רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יא הלכה כ

[9] לח"מ שם בדעת הרמב"ם שהקשה שפשטות הגמ' במנחות ופסחים עח שדין מנחות כדין הזבחים ובי זבחים פסק דאם לא נשאר כלל מהבשר או מהאימורין אם זרק לא הורצה ויישב שהרמב"ם ס"ל כר' יוסי שם בסוגיא. וכן האריך בפ"א שם הלכה לד בדעת הרמב"ם, ועיי"ש בהר המוריה ובמרכה"מ. ועיין ערוך השולחן העתיד הלכות פסולי המוקדשין סימן קמב סעיף כג – כד שתי' דכיון דבמנחה דרשינן מן המנחה שהיתה כבר ממילא אף על פי שעתה לא נשתייר ממנה כלל, משא"כ בזבחים כתיב: ועשית עולותיך הבשר והדם אם אין בשר אין דם ע"ש, ורק בלכתחלה למידין מזבחים. ועוד י"ל דכיון דהשירים אסורים באכילה א"כ אין עליהם שם שירים כשירים ועכ"ז מקטיר הקומץ עליהן לכתחלה, א"כ גם כשלא נשתייר כלל, נהי דלכתחלה אין להקטיר כמו בזבחים מ"מ בדיעבד וודאי הורצה, דאיזה נ"מ יש בין נשתייר ללא נשתייר אחרי שאסורין באכילה והוי כמי שאינם לעניין דיעבד.

[10] לקוטי הלכות פסחים יב: בתורת הקדשים א. שדין המנחות כדין הזבחים דאם לא נשאר כלל מהבשר או מהאימורין אם זרק לא הורצה וה"ה במנחה. ועיין הר המוריה כאן שכתב "דהא דכתב רבינו אם הקטיר הורצה לא קאי זה על אבוד ושרוף"

[11] תורת הקדשים שם

[12] וכשם שנאסר לעיל בלחם הפנים אחר שהסיר הלחם שנפרסה, הלחם פסול, ומקטיר עליו את הבזיכין. תוד"ה אותן שירים

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu

ו. מהו דתיהני להו הקטרה למיקבעינהו בפיגול ולפקינהו מידי מעילה

שירים שחסרו[13] בין קמיצה להקטרה, שהתבאר לעיל שאסורים באכילה והקטיר הקומץ במחשבת הזמן[14], הרי זה ספק[15] אם נקבעו לפגול והרי הן פגול, או לא נקבעו ואינו פגול.

וכן המנחות מועלין[16] בהן משהוקדשו אף על פי שעדיין לא נתקדשו בכלי שרת עד שיקטיר הקומץ, קרב הקומץ הותרו השירים באכילה. אך אם נפסלו השירים[17] או חסרו ואחר כך הקטיר הקומץ הואיל והקטרה זו אינה מתרת השירים באכילה הרי הדבר ספק אם יצאו ידי מעילה או לא יצאו.

---

[13] רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק טז הלכה יא

[14] משמע כל מחשבת זמן אולם ברש"י בסוגיא משמע דוקא מחשבת השירים שפי' בד"ה הקטיר הקומץ ע"מ לאכול הני שירים חוץ לזמנו מקבעי בפיגול בהך הקטרה כבהקטרה מעליא הואיל וברשות מקטיר או דלמא כיון דאין שיריים נאכלים ה"ל כמחשב לאכול למחר דבר שאין דרכו לאכול. ולפ"ז אם חשב להקטיר הקומץ למחר ודאי הוי פיגול. וכן אם חשב האכול שיריים קודם שנחסרו הוי פיגול ולדעת רבינו צ"ל שספק הגמ' כמש"כ בשיטה מקובצת דקיימא לן דאין פגול נקבע עד שיקרבו כל מתיריו כמצותו, ולהכי בעי אי הוי קמיצה כמצותה או כיון דאינה מתרת שיריים לא הוי קמיצה הוגנת ולא קבעה להתחייב בפגול. וא"כ הוי ספק אף בכל אלו.

[15] והנה להלן רבא הדר ביה ומסיק אפי' לר"ע דס"ל דהקטרה מועלת ליוצא למיקבעינהו בפגול מ"מ בחסר לא מהני יעו"ש ואביי דחי וס"ל דר"א היא דס"ל דלא מהני ליוצא וה"נ לא מהני לענין חסרון אמנם לר"ע דס"ל דמהני ביוצא ה"ה דמהני בחסר יעו"ש היטב והנה רבינו פסק לעיל פי"ב הי"ד כרבא דלא מהני הקטרה לחסר ומהני ליוצא ולפ"ז משמע דוודאי לא מהני לענין פגול ולפ"ז צ"ע קצת על מש"כ רבינו דהוי ספק והוי איבעיא דלא איפשיטא וי"ל דרבינו מפרש לה אף דרבא ס"ל דחסר גרע מיוצא לענין שאין מרצה עליו הזריקה לומר דהוי כשלם ולא נתסר מ"מ, לענין פיגול מ"מ מרצה למיקבעינהו בפגול ורבא לא הדר ביה רק מהא דבעי למימר מעיקרא דחסר עדיפא מיוצא וכיון שיועיל לר"ע ביוצא למקבעינהו בפגול כ"ש דמועיל לחסר וע"ז בא רבא והדר ביה והוכיח דע"כ גם לר"ע גרע חסר מיוצא ולהכי שפיר איכא לספוקי דדילמא רק ביוצא מהני לר"ע למיקבע בפגול אבל בחסר דגרע לא מהני למקבעינהו בפיגול כיון דמ"מ שרי לכתחלה להקטיר הקומץ עלה ועולה לבעלים לשם כפרה ואביי בעי למימר דזה פשיטא דלא גרע מיוצא וכיון שכן ודאי דפשיט דמיקבע בפגול לר"ע כיוצא וליכא ספיקא בזה ורבינו ס"ל כרבא ולכן פסק רבינו שפיר דלא איפשיטא כיון דחסר גרע מיוצא והבן היטב בזה. הר המוריה שם

[16] רמב"ם הלכות מעילה פרק ב הלכה ז

[17] עיין בגמ' שם (מנחות י"ב ע"א) דבעי בחסר מי גרע מיוצא, דזריקה מועלת ליוצא להוציאו מידי מעילה, ורבינו כתב שנפסלו היינו ביוצא, ובזה הא הקומץ נשאר בכשרותו, וצריך לומר דכאן ביצאו כל השיריים, ולא מהני זריקה ביצא בשר קדשי קדשים רק ביוצא מקצתו, ויעוין תוס' שם (ד"ה ה"מ), ועיין לעיל בפסוהמ"ק פט"ז הי"א שכתב לענין פיגול רק חסרו, והיא בעיא חדא לענין פיגול ומעילה יעו"ש, ויעוין דברי הרי"ק בכסף משנה פ"ג ה"ט היטב, ובחידושי לגמרא הארכתי, ואכ"מ או"ש שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu

מנחה שנתפגלה[18] או שנעשית במחשבת המקום, וכן שתי הלחם ולחם הפנים שנתפגלו או שנפסלו במחשבת המקום, מועלין בהן שהרי לא היתה להן שעת היתר.

וכן קומץ שיצא לחוץ או לן וחזר והקטירו מועלין בשירים שהרי לא היה שם שעת היתר[19], אבל אם נטמא הקומץ והקטירו אין מועלין בשירים שהציץ מרצה על הטמא ואינו מרצה לא על הלן ולא על היוצא.

יצאו השירים או נטמאו ואחר כך הקטיר הקומץ אף על פי שהן אסורין באכילה אין מועלין בהן שהרי קרב הקומץ כמצותו.

ז. זריקה מועלת ליוצא

כבר התבאר שם דף פט: ודף צ. שאימורי[20] קדשים קלים שיצאו לפני זריקת דמים ונזרק הדם והם בחוץ לא נפסל הזבח, ואם החזירן מקטירין אותן[21],

---

[18] רמב"ם הלכות מעילה פרק ג הלכה ט

[19] בתוספתא פ"ד דמנחות נטמאו השירים והקטיר את הקומץ בשתיקה הכל מודים שאין מועלין בהם. ואיכא למידק שזה סותר מ"ש בפ"ב ואם נפסלו השירים או חסרו ואח"כ הקטיר הקומץ הואיל והקטרה זו אינה מתרת השירים באכילה הרי הדבר ספק אם יצאו ידי מעילה וצ"ע:
כתב הר"י קורקוס ז"ל יש לדקדק במ"ש רבינו יצאו השירים או נטמאו ואח"כ הקטיר הקומץ אף על פי שהם אסורים באכילה אין מועלין וכו' ומ"ש מיצא הבשר שנתבאר בסמוך שמועלין בו והרי בשר ושירים דין אחד להם שאם נטמא או יצא לא יזרק ואם זרק הורצה וכמ"ש פ"א מפסולי המוקדשין וכן דין השירים בפי"א וכיון דגבי שירים חשיב קרב כמצותו כיון שבדיעבד הורצה ה"ה גם לבשר. לכך נראה דהכא נטמא מקצתו מיירי רבינו שדינו [להקטיר] הקומץ לכתחלה כיון שנשאר במקומו וכמ"ש גבי בשר וגבי קומץ וכבר נתבאר בראש הפרק כן גבי בשר והוא מ"ש כאן גבי קומץ וזהו שקראו קרב הקומץ כמצותו כי דינו להקטירו לכתחלה וז"ש אף על פי שאסור באכילה דמשמע שזה הוא החידוש ותו לא וסמך על מה שביאר גבי בשר גם על מ"ש שהרי קרב הקומץ כמצותו וזה אינו אלא בנשתייר עכ"ל: כס"מ שם ועיין בנו"כ

[20] רמב"ם שם הלכה לג

[21] להלן צ. אסיק רב פפא בדהדר עיילינהו כ"ע ל"פ והכא בדאיתנהו אבראי פליגי. ואף על גב דלכאורה משמע דרב פפא בדרך דחייה אמרה מ"מ מדאקשינן והא רב פפא הוא דאמר בדאיתנהו אבראי כ"ע ל"פ וכו' ושני ה"מ גבי שתי הלחם וכו' משמע דבקושטא דמילתא אמרה. ועיין שהם וישפה פסולי המוקדשין פרק יז הלכה יט שכתב ולכאורה מכאן משמע דהזריקה מועלת ליוצא לחומרא אף ביצא כולו דהא כאן יצאו שתי הלחם. ואפשר כיון דנשתיירו הכבשים לא מיקרי יצא כולו. ועיין תוס' יום טוב שם פ"א מ"ג שהוכיח דבר זה מדברי רבינו ז"ל שכתב בפ"א הל"ג באימורין שיצאו דאע"פ שלא החזירן חייבין עליהן משום פיגול ונותר וטמא, ולא חילק בין יצאו מקצתן ליצאו כולם אלא על כרחך דלחומרא אין חלוק. ולכאורה הא גם לקולא, לענין דאם החזירו מקטירין אותן, לא חילק רבינו ז"ל בין יצאו מקצתן ליצאו כולן. ולמה שנתבאר במה שכתבנו בהל' תמידין ומוספין פ"ו הט"ז דהתם דוקא בהחזירו קודם זריקה ומטעמא דפסול יוצא לא שייך קודם זריקה בקדשים קלים אתי שפיר אלא שגוף דברי התוס' יום טוב צ"ע, דא"כ מאי מקשינן התם במעילה ממחשבין על האבוד ועל השרוף, הא התם לחומרא וצ"ע.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLll7K9ciPjB873YPB8kBu

הלכתא למשיחא בדף היומי
מסכת מנחות

וי"א[22] שאין מקטירין אותם. וי"א[23] שרק אם החזירן קודם זריקה, ובשעת זריקה המה בפנים, מקטירין אותם.

וכשהוציא[24] אימוריהן לחוץ קודם זריקה אין מועלין בהן עד שיזרק הדם, נזרק הדם אף על פי שעדיין הן בחוץ ולא החזירן מועלין בהן, שהזריקה מועלת ליוצא בין להקל בין להחמיר.

ואף על פי שלא החזירן חייבין עליהן משום פיגול ונותר וטמא.

שתי הלחם[25] שיצאו בין שחיטה לזריקה וזרק דם הכבשים במחשבת הזמן, נתפגלו שתי הלחם אף על פי שהן בחוץ, שהזריקה מועלת ליוצא לשרפו אבל לא לאכלו[26] אף על פי שעדיין הוא בחוץ[27].

בשר קדשים קלים[28] שיצא חוץ לעזרה קודם זריקת דמים, אף על פי שנזרק הדם והבשר בחוץ הזבח כשר מפני שסוף הבשר לצאת, והזריקה מועלת ליוצא לשרפו אבל לא לאכלו. ויש מתירים[29] אף לאכלו.

---

22 הראב"ד שם טעמו דס"ל דאע"ג דמועלים בהם וחייבין עליהם משום פגול וכו' כיון שיצאו לחוץ נפסלו מלהקטירן. ורבינו סובר שמאחר שמועלין בהם וחייבין עליהם משום פגול וכו' לא נפסל הזבח. כס"מ שם

23 דקדשים קלים הן גם האימורים לא נפסלו, דבזריקה הן נעשין קדשי קדשים, וכדמסיק הגמרא שם פרק כל התדיר (זבחים צ' ע"א), וכן לשון הגמרא שם ומ"ס לא מיפסלי ביוצא, וברור. או"ש שם וכ"כ בישועות מלכו שם.

24 רמב"ם הלכות מעילה פרק ב הלכה א

25 רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יז הלכה יט

26 שהם וישפה שפ

27 עיין לח"מ שהקשה דאע"ג דבפ' התכלת (דף מ"ז) אמר רב פפא דבאיתנהו אבראי כ"ע לא פליגי סובר רבינו ז"ל דר"פ אמר כן בדרך דחייה וקשה על מ"ש שם עם מ"ש כאן דאי ר"פ אמר כן גבי שתי הלחם בדרך דחייה איך מקשה בפרק התדיר מההיא דר"פ להא דאמר ר"פ גבי אימורין הא התם דרך דחייה הוא וכמ"ש הוא עצמו ז"ל כאן דאם היה בדרך דחייה אין מקום להקשות מר"פ מדידיה אדידיה. ועיי"ש מה שתירץ

28 רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק א הלכה לב

29 הראב"ד כ' דבשר קדשים קלים שיצא חוץ לעזרה מותר באכילה ג"כ יעו"ש ובמרן. הר המוריה שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu

וכן אימוריי[30] קדשים קלים שיצאו לפני זריקת דמים ונזרק הדם והם בחוץ לא נפסל הזבח, ואם החזירן מקטירין אותן[31], וי"א[32] שאין מקטירין אותם. וי"א[33] שרק אם החזירן קודם זריקה, ובשעת זריקה המה בפנים, מקטירין אותם. ואף על פי שלא החזירן חייבין עליהן משום פיגול ונותר וטמא.

קדשים קלים[34] אין מועלין בהן עד שיזרק הדם, נזרק הדם מועלין באימוריהן עד שיצאו לבית הדשן שהרי הן לאשים ואין מועלין בדבר הנאכל, אפילו העלה האימורין שלהן למזבח קודם זריקה אין מועלין בהן עד שיזרק הדם.

הוציא אימוריהן לחוץ קודם זריקה אין מועלין בהן עד שיזרק הדם, נזרק הדם אף על פי שעדיין הן בחוץ ולא החזירן מועלין בהן, שהזריקה מועלת ליוצא בין להקל בין להחמיר.

דף יב:

ח. הקומץ והלבונה והקטרת ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים שהקריב מאחת מהן כזית בחוץ חייב

כבר התבאר שם דף מב: וקז. וקט. שכל דבר[35] שחייבין על העלאתו בחוץ כיון שהעלה ממנו כזית בחוץ חייב.

בין שהעלה בפנים תחילה ושייר ממנו כזית והעלהו בחוץ, בין שהניח הכול בפנים, ולקח ממנו כזית והעלהו בחוץ. אבל אם חסר אותו דבר הקרב כל שהוא בפנים, והעלה שאריתו בחוץ פטור.

---

[30] רמב"ם שם הלכה לג

[31] להלן צ. אסיק רב פפא בדהדר עיילינהו כ"ע ל"פ והכא בדאיתנהו אבראי פליגי. ואף על גב דלכאורה משמע דרב פפא בדרך דחייה אמרה מ"מ מדאקשינן והא רב פפא הוא דאמר בדאיתנהו אבראי כ"ע ל"פ וכו' ושני ה"מ גבי שתי הלחם וכו' משמע דבקושטא דמילתא אמרה.

[32] הראב"ד שם טעמו דס"ל דאע"ג דמועלים בהם וחייבין עליהם משום פגול וכו' כיון שיצאו לחוץ נפסלו מלהקטירן. ורבינו סובר שמאחר שמועלין בהם וחייבין עליהם משום פגול וכו' לא נפסל הזבח. כס"מ שם

[33] דקדשים קלים הן גם האימורים לא נפסלו, דבזריקה הן נעשין קדשי קדשים, וכדמסיק הגמרא שם פרק כל התדיר (זבחים צ' ע"א), וכן לשון הגמרא שם ומ"ס לא מיפסלי ביוצא, וברור. או"ש שם וכ"כ בישועות מלכו שם.

[34] רמב"ם הלכות מעילה פרק ב הלכה א

[35] רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יט הלכה ח, ומשנה למלך ולקוטי הלכות שם אות ר [סט ע"א בדפו"י]

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu

כיצד, הקומץ[36] או הלבונה והאימורין, והעולה, ומנחה הנשרפת, והנסכין, שחסרו מקצתם בפנים, והקריב שאריתן בחוץ פטור. שהרי נאמר (ויקרא יז פסוק ט) וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יְבִיאֶנּוּ לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ לַה׳ על השלם הוא חייב, ואינו חייב על החסר. הוציאו שלם, וחסר בחוץ והעלהו הרי זה ספק, לפיכך אינו לוקה.

מנחה הנקמצת שחסרו משיריה בין קמיצה להקטרה חייבין עליה כיוון שמקטיר עליה קומץ[37].

הקומץ[38] והלבונה של מנחה שהקריב אחד מהן בחוץ, או הקריב האחד בפנים והשני בחוץ חייב. וכן שני בזיכי לבונה של לחם הפנים שהקריב אחד מהן בחוץ, או אחד בפנים ואחד בחוץ חייב.

ט. הקומץ והלבונה שהקריב את אחד מהן בחוץ

עוד התבאר שם דף קי. הקומץ והלבונה[39] של מנחת נדבה, ושניהם מתירים את שיריה לאכילה שהקריב אחד מהן בחוץ, או הקריב האחד בפנים והשני בחוץ חייב.

וכן שני בזיכי לבונה של לחם הפנים שמקטירין בשבת להתיר לחם הפנים לאכילת כהנים שהקריב אחד מהן בחוץ, או אחד בפנים והשני בחוץ חייב.

י. קדש קדשים הוא שאם נפרסה אחת מהן חלותיה כולן פסולות הא יצאת הני דאיכא גוואי כשרות

---

[36] שם הלכה ט
[37] הר המוריה שם
[38] שם הלכה יד
[39] שם הלכה יד

כבר התבאר לעיל דף ח. שלחם הפנים[40] שנפרסה חלה אחת מן הלחם, אם עד שלא הסיר הלחם מעל השולחן נפרסה, הלחם פסול[41], ואינו מקטיר עליו את הבזיכין.

ואם אחר שהסיר הלחם נפרסה, הלחם פסול, ומקטיר עליו את הבזיכין.

הגיע זמן הלחם להסירו הרי זה כמי שהסירו, ואם נפרס הלחם מקטיר הבזיכין ואף על פי שלא פירק המערכה, נטמא אחד מן הסדרין בין לפני הקטרה בין לאחר הקטרה או שנטמא אחד מן הבזיכין, הטמא בטומאתו והטהור בטהרתו.

וכן בתודה[42] שנפרסה חלה מחלותיה כולן פסולות,

יצאת החלה או נטמאה, שאר החלות כשירות,

נפרס לחמה או נטמא, או יצא עד שלא נשחטה התודה, מביא לחם אחר ושוחט,

ואם אחר שנשחט נפרס או נטמא או יצא, הדם יזרק והבשר יאכל, והלחם כולו פסול וידי נדרו לא יצא,

נזרק הדם ואחר כך נפרס מקצת הלחם, או נטמא, או יצא, תורם מן השלם על הפרוס, ומן הטהור על הטמא, וממה שבפנים על שבחוץ.

יא. לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית כשר שאין אכילה והקטרה מצטרפין

עוד התבאר זבחים דף סה. עוד התבאר שם שאין אכילה[43] פחותה מכזית, ולא הקטרה פחותה מכזית, לפיכך המחשב לאכול מדבר הראוי לאכילה

---

[40] רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ה הלכה טו

[41] טעם רבינו לפסול הלחם משום דהו"ל נחסרו שיריה קודם הקטרת הקומ"ץ כדלהלן וכר' יוחנן לגבי ריש לקיש כדאיתא בגמרא. מעשה רקח שם

[42] רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יב הלכה יד

[43] רמב"ם שם פרק יד הלכה י

פחות מכזית או שחשב להקטיר מדבר הראוי להקטרה פחות מכזית בין במחשבת זמן בין במחשבת מקום, הזבח כשר.

העבודות[44] מצטרפין לכזית, כגון אם חישב בשעת קמיצה על חצי זית וחישב ג"כ בשעת נתינה בכלי או הולכה או הקטרה על חצי זית, הרי אלו מצטרפין לכזית. שד' עבודות לענין זה כאחד חשיבי. ואם מחשב על כזית, אפילו חישב שיאכלו שנים הכזית או ביתר מכדי אכילת פרס, הרי זה פיגול כיון דהוא כזית.

חשב להקטיר כחצי זית מן הקומץ וכחצי זית מן הלבונה הרי אלו מצטרפין, שהלבונה עם הקומץ למנחה כאימורין לזבח, לפיכך אם חשב להקטיר כזית מן הלבונה חוץ לזמנו הרי זה פגול כמו שנתבאר.

ואם הוציאו בלשון אכילה[45] ואמר שיאכל כחצי זית ותאכל האש חצי זית, הרי אלו מצטרפין, לשון אכילה אחד הוא[46], דבקרבנות כתיב (שם ו פסוק ג) אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאֵשׁ וכן אם חשב שתאכל האש חצי כזית ולהקטיר חצי כזית, הרי אלו מצטרפין, כיון שהוא אותו ענין.

חשב להקטיר כחצי זית מן הקומץ וכחצי זית מן הלבונה הרי אלו מצטרפין, שהלבונה עם הקומץ למנחה כאימורין לזבח, לפיכך אם חשב להקטיר כזית מן הלבונה חוץ לזמנו הרי זה פגול כמו שנתבאר.

יב. הקומץ את המנחה לאכול דבר שאין דרכו לאכול ולהקטיר דבר שאין דרכו להקטיר כשר

---

[44] מנחת חינוך שם אות ב

[45] ונראה דאם חישב על הבשר לאכילת מזבח מהני דלא גרע מאש של הדיוט, ולא הוי כמו מחשב מאכילה למזבח, אך צריך להזכיר אש כמו שכתבו התוס' מנחות יז ע"ב הנ"ל. ועיין עוד שם שכתבו, דאם חישב על חצי זית באימורים לאכילת מזבח וחצי זית בשר לאכילת אדם, אף דבאימורים לא מהני [מחשבת] אכילה דהוי ליה לאכול דבר שדרכו להקטיר, מכל מקום כיון דנתרבה אכילה אצל המזבח מהני והוי כמו אכילה אף על אימורים שאין דרכם באכילה. (מנחת חינוך שם). ועיין ליקוטי הלכות מנחות ריש פ' ג בזבח תודה ד"ה דל"ש [ט ע"ב בדפו"י].

[46] רמב"ם שם וערוך השולחן העתיד סי' קמח סעי' י

הלכתא למשיחא בדף היומי
מסכת מנחות

המחשב באחת[47] מאותן ארבע העבודות או בכולן, לאכול דבר שאין דרכו לאכילה, או להקטיר דבר שאין דרכו להקטרה, בין במחשבת המקום בין במחשבת הזמן המנחה כשרה, כיצד חשב לאכול מן הקומץ ומן הלבונה, בחוץ או למחר, או שחשב להקטיר משיירי המנחה בחוץ או למחר כשר.

[47] רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יד הלכה ח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu